



**Gemeente
Haarlem**

CO₂-Beleid 2018-2025

CO₂-Prestatieladder

Opdrachtgever: Gemeente Haarlem

Contactpersoon: Rudie de Vries

Adviesbureau:



Adviseurs: Eveline Prop, Nienke Bakker

Versie: 2.0 – 3 januari 2022

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
2 CO₂- EN ENERGIEBELEID GEMEENTE HAARLEM	4
1.1 ENERGIEBELEID	4
3 CO₂-DOELSTELLINGEN	5
SCOPE 1 SUBDOELSTELLING GASVERBRUIK VASTGOED	5
SCOPE 2 SUBDOELSTELLING ZAKELIJK VERKEER	5
4 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN	6
5 VOORTGANG CO₂-REDUCTIE	7
6 DEELNAME CO₂- EN ENERGIEREDUCTIE INITIATIEVEN	8
5.1 De Groene Mug.....	8
5.2 Haarlem Doet Duurzaam.....	8
5.3 Nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES).....	8
5.4 Haarlem wordt steeds gasvrijer	9
5.5 Duurzaam bouwloket	9
5.6 Duurzaamheidsloket	9
5.7 Zonnewarmtenet Ramplaankwartier	9
5.8 Breikers.....	10
5.9 MRA Afspraken	10
5.10 Green Deals.....	10
5.11 Duurzaamheidsparagraaf.....	10
BESCHERMING INTELLECTUEEL EIGENDOM	11
ONDERTEKENING	11

1 | Inleiding

Met de CO₂-Prestatieladder wordt de gemeente Haarlem uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Tevens wil de gemeente hiermee transparantie geven in de CO₂-emissies en zich blijven uitdagen om CO₂ te reduceren.

Met het behalen van niveau 3 op de CO₂-prestatieladder richt de gemeente zich vooral op de CO₂-uitstoot welke wordt veroorzaakt door haar eigen organisatie. Dit houdt in dat de gemeente inzicht heeft in haar eigen energiestromen, zoals onder andere het gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook zakelijk gereden kilometers door medewerkers.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de internationale erkende ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de gemeente.

B. CO₂-reductie

De ambitie om de CO₂-uitstoot te verminderen, het koppelen van een CO₂-reductiedoelstelling en een concreet plan van aanpak.

C. Transparantie

De wijze waarop er in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

In de sector en/of keten om kennis op het gebied van CO₂-reductie kansen en mogelijkheden uit te wisselen.

Een erkende certificerende instelling beoordeelt jaarlijks of gemeente Haarlem voldoet aan de eisen van niveau 3 op de CO₂-Prestatieladder.

2 | CO₂- en energiebeleid gemeente Haarlem

De gemeente Haarlem werkt aan een duurzame, groene en schone stad. De ambitie van Haarlem is om in 2040 aardgasvrij en circulair te zijn en in 2050 klimaatbestendig. Om deze reden zet de gemeente grote stappen om hun eigen CO₂-uitstoot te verminderen.

1.1 Energiebeleid

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie.

In het kort heeft de gemeente zich voor de komende jaren de volgende doelen gesteld:

2025:	35% CO ₂ -reductie t.o.v. 2018 voor de gemeentelijke organisatie
2030:	750 TJ schone energie opwekken in de stad
2040:	Aardgasvrije gemeente
2040:	100% circulaire gemeente
2050:	Klimaatbestendig

De gemeente Haarlem heeft al veel maatregelen genomen om bij te dragen aan de bovenstaande doelstellingen. De stadskantoren Zijlpoort en Raakspoort hebben een warmte/koude opslag en energiezuinige verlichting en sinds 2005 koopt de gemeente 100% groene stroom in. Daarnaast stelt de gemeente daken beschikbaar waarop energiecoöperaties zonnepanelen kunnen plaatsen en worden er concrete stappen genomen om de vastgoedportefeuille te verduurzamen.

3 | CO₂-doelstellingen

De gemeente Haarlem heeft als doel gesteld om in de komende vijf jaar onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen gemeente Haarlem
De gemeente Haarlem wil in 2025 ten opzichte van 2018 35% minder CO ₂ uitstoten

Bovenstaande doelstellingen zijn absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2025 als volgt:

- *Scope 1 doelstelling (gas en brandstoffen)*
34,5% reductie in 2025 ten opzichte van 2018
- *Scope 2 & business travel doelstelling*
0,5% reductie in 2025 ten opzichte van 2018

Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik vastgoed

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen is er door de gemeente onderzoek gedaan naar het verduurzamen van de vastgoedportefeuille. De gemeente heeft maatregelen in dit plan opgenomen die deels betrekking hebben op het verminderen van gasverbruik. Op basis van de maatregelen is ingeschat hoeveel m³ gas en ton CO₂ jaarlijks bespaard kan worden. Op basis van deze gegevens is ingeschat dat er 34,5% reductie behaald kan worden op het gasverbruik van gemeente Haarlem. De reductie wordt gemonitord op basis van de meetstanden van panden en het aantal m³ gasverbruik per vierkante meter.

Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik vastgoed

Gemeente Haarlem koop al sinds 2005 100% groene stroom in, waardoor de CO₂-uitstoot van het elektraverbruik wordt gereduceerd naar nul. De gemeente zal zich wel inzetten om het aantal kWh te reduceren, maar hiervoor is geen concrete doelstelling geformuleerd.

Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk verkeer

De gereden kilometers met privé auto's veroorzaken maar een klein gedeelte van de CO₂-uitstoot van gemeente Haarlem. De gemeente zal de wijze waarop mobiliteit wordt aangeboden verduurzamen door duurzame alternatieve opties te bieden. Naar verwachting zal er de komende jaren 0,5% gereduceerd worden op scope 2.

4 | CO₂-reducerende maatregelen

Om 35% CO₂-reductie te kunnen behalen in 2025 is er een plan van aanpak opgesteld om te verduurzamen.

Gasverbruik

Gemeente Haarlem gaat de komende periode (in ieder geval tot 2030) het vastgoed verduurzamen. In 2020 is er een grootschalig onderzoek afgerond naar het verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. We hebben groen licht gekregen voor de uitvoering van het plan, waardoor een aantal panden vanaf 2022 verduurzaamd gaan worden. Het is per pand verschillend welke maatregelen er worden genomen om te verduurzamen. De volgende maatregelen zijn terug te vinden in het onderzoek:

- Isoleren van muren door bijvoorbeeld geïsoleerde voorzetwanden te plaatsen
- Dak- en dakkapellen isoleren
- Ramen met enkel glas vervangen door monumentenglas of dubbelglas
- Panelen staal vervangen door geïsoleerde panelen
- Verlichting vervangen voor LED-verlichting
- Warmtepomp plaatsen

Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille hangt samen met de volgende maatregelen:

- Het energiemanagementsysteem beter inrichten door het plaatsen van slimme meters en dialogen te voeren met de energiebeheerder
- Alle kantoren zijn gelabeld. Per 1 januari 2023 zal gemeente Haarlem voldoen aan de richtlijn minimaal label C voor gebouwen met een kantoorfunctie.
- Een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan opstellen met richtlijnen voor gebouwenbeheer

Elektraverbruik

Ondanks het feit dat gemeente Haarlem 100% groene stroom afkomstig van windenergie in Nederland inkoop, worden er in de toekomst maatregelen genomen om het verbruik in kWh te verminderen. De volgende maatregelen zijn opgenomen in het plan:

- Openbare verlichting vervangen voor LED-verlichting.
- Verkeerslichten vervangen voor LED-verlichting. In 2021 is hier hard aan gewerkt en bestaat 95% van de verlichting uit LED-verlichting.
- Onderzoek naar extra plaatsen van zonnepanelen.

Wagenpark

Het brandstofverbruik van het wagenpark is maar een klein onderdeel van de footprint. Toch onderneemt gemeente Haarlem actie om de CO₂-uitstoot op deze emissiestroom te verminderen. De volgende maatregelen zijn opgenomen in het plan:

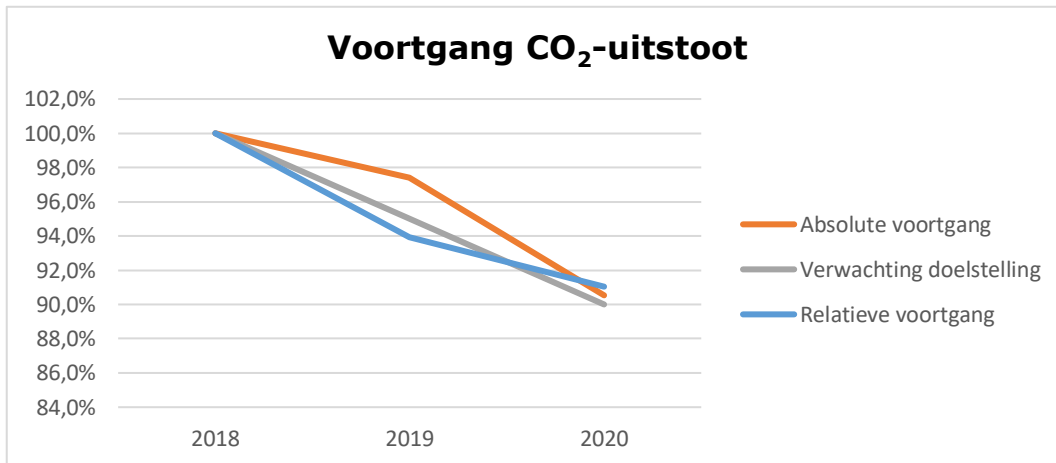
- Inkoopbeleid van het eigen wagenpark opstellen.
- In 2021 is de vloot in de haven verduurzaamd door het vervangen van een oude motor voor een nieuwe variant.

Zakelijk vervoer

- Sinds maart 2020 werken de meeste personeelsleden volledig vanuit huis. We zijn bezig met het ontwikkelen van een toekomststrategie over hybride werken. Door vanuit huis te werken beperken we onze vervoersbewegingen en verminderen wij daarmee onze uitstoot.

5 | Voortgang CO₂-reductie

Gemeente Haarlem heeft in 2018 in totaal 1.596,8 ton CO₂ uitgestoten binnen de gemeentelijke organisatie. In 2025 willen wij 35% reduceren ten opzichte van 2018. Dit betekent dat wij per jaar 5% reductie willen behalen. De voortgang hebben wij gemeten tot en met 2020. In 2020 hadden wij een uitstoot verwacht van 90% ten opzichte van 2018. In werkelijkheid is dit 90,5% geworden.



Onze uitstoot wordt voor 94% veroorzaakt door het gasverbruik. Om de relatieve voortgang van het gasverbruik te monitoren hebben wij gekeken naar het totaal aantal m² vastgoed per jaar, gedeeld door het totaal aantal m³ per jaar. In 2020 hebben wij 91% CO₂ uitgestoten ten opzichte van 2018.

6 | Deelname CO₂- en energiereductie initiatieven

De gemeente Haarlem neemt actief en passief deel aan de volgende initiatieven waarbij het delen van kennis en innovaties op het gebied van energie- en CO₂-reductie centraal staat.

Externe participatie

5.1 De Groene Mug

Om in 2040 aardgasvrij te zijn, moeten we duurzaam gaan wonen, leven en werken. Met de Groene Mug-campagne maakt de gemeente Haarlemmers hiervan bewust.



De gemeente werkt samen met partners in de stad. Met Kennemer Energie zorgt de gemeente voor collectieve zonnestroomdaken. Met de Stichting Huizenaanpak maakt de gemeente het Haarlemmers eenvoudiger hun huis te verduurzamen. Ook zijn verschillende wijkinitiatieven aangesloten en bereikt de gemeente zo Haarlemmers in de wijken. Haarlemmers wekken steeds meer zelf energie op en besparen slim. Via de social mediakanalen van de Groene Mug krijgen inwoners hulp en tips waarmee zij kunnen besparen op energie en geld.

Onderdeel van de Groen Mug-campagne zijn de Groene Muggenteams die tijdens evenementen bezoekers stimuleren om afval in de afvalbak te gooien.

Je kunt meer vinden over dit initiatief op: <https://www.haarlem.nl/de-groene-mug/>.

5.2 Haarlem Doet Duurzaam

Haarlem Doet Duurzaam is een initiatief dat is opgezet om een podium te bieden aan Haarlemmers die bezig zijn met de verduurzaming van de stad Haarlem. Afdeling Duurzaamheid van gemeente Haarlem sluit jaarlijks aan bij diverse evenementen.



Je kunt meer vinden over dit initiatief op: <https://www.haarlem.nl/doetduurzaam/>.

5.3 Nationaal programma Regionale Energiestrategie (RES)

In het concept-RES (Regionale Energiestrategie) van de energieregio Noord-Holland Zuid staan de resultaten van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In die bijeenkomsten hebben ruim 1.500 mensen meegepraat over de opwek van duurzame energie in de regio, waaronder mensen van de gemeente Haarlem.



5.4 Haarlem wordt steeds gasvrij

In 2050 is aardgas niet meer beschikbaar om woningen en gebouwen te verwarmen. Haarlem wil in 2040 al van het aardgas af. Om inzicht voor bewoners te krijgen wat de gemeente doet om aardgasvrij te worden, en wat bewoners zelf kunnen doen om aardgasvrij te worden, is het platform "Haarlem wordt steeds gasvrij" opgezet.

Gemeente
Haarlem

**Haarlem
wordt steeds
gasvrij**

5.5 Duurzaam bouwloket

Bij het Duurzaam bouwloket kunnen inwoners terecht voor al hun vragen op het gebied van duurzaam (ver)bouwen, energiebesparing, energie opwekken en financieringsmogelijkheden. Gemeente Haarlem is aangesloten bij Duurzaam Bouwloket en probeert op deze manier inwoners en bedrijven binnen de gemeente te helpen met verduurzamen.



5.6 Duurzaamheidsloket

Het duurzaamheidsloket is een samenwerking tussen gemeente Haarlem en diverse duurzame organisaties. De medewerkers van het loket beantwoorden vragen over o.a. duurzaam bouwen, energie besparen, bewoners initiatieven en financiering. Elke vrijdagmiddag van 13.00 – 16.00 uur kunnen bewoners terecht in het Kweekcafé.

5.7 Zonnewarmtenet Ramplaankwartier

Het doel is om gemeente Haarlem aardgasvrij te hebben in 2040. SpaarGas Ramplaankwartier is de gezamenlijke zoektocht van bewoners in het Ramplaankwartier en gemeente Haarlem om de wijk op een haalbare en betaalbare manier zoveel mogelijk aardgasvrij te maken. Dit kan door te zorgen dat zij zelf de energie opwekken voor het warme water en verwarming en door elektrisch te koken.



Gemeente maakt onderdeel uit van de stuurgroep. Zij is betrokken als financier van de ontwikkelfase van het SpaarGas Ramplaankwartier project. Daarnaast heeft gemeente toegang tot financieringsbronnen voor de uitvoeringsfase van het project. Zo ligt er nu (november 2021) een voorlopig aanbod van de Bank Nederlandse Gemeenten voor een lening met een lage rentevoet aan het Wijkenergiebedrijf in oprichting. Daarnaast beschikt gemeente over kennis over aanbestedingen, over werkzaamheden in de openbare ruimte en denkt ze mee hoe het zonnewarmtenet kan worden opgeschaald naar andere wijken.

De gemeente Haarlem heeft een aanvraag ingediend voor een forse subsidie bij het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). De organisatie hoort naar verwachting eind maart 2022 of de subsidie wordt toegekend.

Interne participatie

5.8 Breikers

Breikers helpt werkgevers in de Metropoolregio Amsterdam kosteloos en resultaatgericht bij hun transitie naar slimme & duurzame mobiliteit en logistiek. Gemeente Haarlem heeft in samenwerking met Breikers in 2021 een tool ingericht om de impact van het woon-werk verkeer van de gemeentelijke organisatie in kaart te brengen. De tool analyseert onder andere de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het woon-werk verkeer. De komende jaren wil de gemeente gerichte maatregelen nemen om de uitstoot te verminderen.

5.9 MRA Afspraken

De Metropoolregio Amsterdam is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 31 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Elke gemeente en deelregio brengt kwaliteiten in die het totaal versterken. De kracht van de MRA is de diversiteit, zowel economisch als stedelijk en landschappelijk. Verduurzamen is een belangrijk agendapunt binnen de MRA. Gemeente Haarlem participeert in de werkgroep circulaire economie, gericht op circulair inkopen.

5.10 Green Deals

Sinds de start in 2011 zijn meer dan 300 Green Deals opgesteld. Gemeente Haarlem heeft zich gecommitteerd aan een aantal van deze Green Deals. Zo maakt Haarlem deel uit van de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek.

5.11 Duurzaamheidsparagraaf

Het college van de gemeente Haarlem heeft in haar Programmabegroting 2019-2023 voor de eerste maal een duurzaamheidsparagraaf opgenomen met als doel toe te groeien naar een duurzaamheidsbegroting voor de gemeente Haarlem. De eerste stappen naar een duurzame begroting en verantwoording zijn in de Kadernota 2019 gezet.

Disclaimer & Colofon

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan de gemeente Haarlem. Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Eveline Prop en Nienke Bakker, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -beleid gemeente Haarlem
Versie:	2.0